

duurzaamplus.nl

zelfstandig, onafhankelijk en ter zake

Burger vraagt in nieuwe economie om nieuwe overheid

Editor Désirée Crommelin, 21/06/2013

IN DE NIEUWE ECONOMIE VRAAGT DE BURGER OM EEN NIEUWE OVERHEID. In haar column roept Marieke van der Werf van MWadviesgroep overheden op in die nieuwe economie de stap te zetten naar beleid maken *'by the people'*. Een overheid die zich terugtrekt is in de ogen van de burgers ontoereikend en dus nemen mensen zelf het heft in handen. Niet meer als vrijwilliger of als demonstrant, maar als ondernemer.

By the people

Josephine Green, oud-directeur strategie en trends bij Philips Design schetste laatst de ontwikkeling van beleid maken. Zij ziet door de jaren heen een verschuiving van *'for the people, with the people to by the people'*. Daarbij nam ze een voorschot op de toekomst, want *'by the people'* is nog lang geen gemeengoed. Althans: niet bij beleidsmakers.

Burgers betrekken bij beleid, oké! Maatschappelijk initiatief faciliteren? Vooruit. Maar burgers het beleid laten maken? Help! Het zelf-doen als leidend principe van deze eeuw? In ieder geval van de komende jaren. En dat zal de politiek niet ongemerkt passeren. Een overheid die zegt: ‘We zullen de regels wel wat aanpassen’ mist de boot.

“Wie eerst het plan maakt en dan pas de inspraak opent, zit nog in de oude economie.”

Het zelf-doen-principe

Maatschappelijk initiatief is een breed begrip dat in het huidige decennium een nieuwe lading krijgt. Waar de overheid zich terugtrekt of in de ogen van de burgers ontoereikend is, nemen mensen zelf het heft in handen. Niet meer als vrijwilliger of als demonstrant, maar als ondernemer. Het moderne maatschappelijk initiatief krijgt vorm in coöperaties, stichtingen en bedrijven. De maatschappelijke bijdrage vertaalt zich in *social enterprises*, waar het gekoppeld wordt aan een businessmodel.

Ik denk dat het begrip ‘trend’ op zijn plaats is. Buurtbewoners die een zorginstelling starten voor dementerende ouderen; zzp-ers die een pensioenfonds oprichten; ouders van gehandicapte kinderen die een vervoersdienst opzetten, hele wijken die een energiecoöperatie beginnen en particulieren die hun auto verhuren via een gezamenlijke website. Het zelf-doen als leidend principe van deze eeuw? In ieder geval van de komende jaren en dat zal de politiek niet ongemerkt passeren.

Nieuwe overheid

Jarenlang riep de overheid: ‘Mensen, wacht braaf af, dat lossen wij wel op’. Maar ondernemende burgers kunnen noch willen daar op wachten. De nieuwe bedrijven lopen tegen barrières aan in wet- en regelgeving. Het rondkrijgen van hun businesscase vraagt om fiscale aanpassingen of mogelijkheden voor experiment. Het dienen van het maatschappelijk belang delen ze met de overheid, dus ze zoeken samenwerking. De nieuwe economie vraagt om een nieuwe overheid. Waar in het verleden de overheid de burgers opriep tot participatie, zijn het nu de inwoners die tegen de gemeente zeggen: Doe mee! Neem zitting in het bestuur van onze stichting of wordt aandeelhouder in onze energiecoöperatie! Denk mee in ons stadslandbouw-project! Geef ons ruimte om speelnatuur te creëren!

Burger biedt overheid expertise

De uitdagingen waar we voor staan, op het gebied van energie, zorg, natuur, mobiliteit, grondstoffen etc. zijn enorm. Overall zitten slimme en mondige burgers die soms allang aan oplossingen werken. Overheden moeten veel beter gebruik maken van die expertise.

Ik wil overheden oproepen om de stap te zetten naar beleid maken ‘*by the people*’. Kijk kritisch naar je rol als overheid. Heb de moed om naast de burger te gaan staan en te leren. Waardeer de kracht van de samenleving niet als welwillende regent, maar als mede-ondernemer in een nieuw krachtenveld.

Samenwerken aan een duurzame samenleving is meer dan de kunst van het loslaten. Je moet je als overheid niet terugtrekken, maar een andere rol pakken. Partnerschap, dat is wat de duurzame initiatieven nu het hardste nodig hebben!

Marieke van der Werf
MW Adviesgroep
Lid Tweede Kamer (CDA) 2011-2012
www.mariekevanderwerf.nu

foto Buurtenergie ©transitiontowns